

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวิจัยคือ ต้องการศึกษากำนิยมนางกิจกรรมครอบครัวและหมู่บ้าน (คานการปกครองและบทบาทของบุคคลสำคัญ) ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ (แม้ว เย้า ลีซอนและ กะเหรี่ยง) และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คำนิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ภายในครอบครัวและหมู่บ้าน ระหว่างพ่อกับลูก แม่กับลูก พ่อกับแม่ พี่กับน้อง หัวหน้าหมู่บ้านกับลูกบ้าน และผู้อาวุโสกับผู้น้อย
2. คำนิยมต่อบทบาทการปกครอง ภายในครอบครัวและหมู่บ้าน ของพ่อตอลูก แม่ตอลูก พ่อตอแม่ พี่ตอน้อง หัวหน้าหมู่บ้านตอลูกบ้าน ผู้อาวุโสตอผู้น้อย และหมอนี่ตอลูกบ้าน
3. ศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ จะมีระยะทางทางสังคมต่อบทบาทของบุคคลสำคัญ ๆ (ทั้ง 9 คน) ของครอบครัวและหมู่บ้าน แตกต่างกันหรือไม่

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ร้อยละของจำนวนนักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทย มีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูง ต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยภายในครอบครัวและหมู่บ้าน (แต่มีบางข้อของแบบสอบถาม ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ)
2. ร้อยละของจำนวนนักเรียนไทยและนักเรียนชาวเขา มีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มที่มีค่านิยมสูง ต่อบทบาทการปกครองภายในครอบครัวและหมู่บ้าน (แต่มีบางข้อของแบบสอบถาม ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ) ยกเว้นในเรื่องบทบาทการปกครองของพ่อตอแม่ และหมอนี่ตอลูกบ้าน ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองต่อแบบสอบถาม ที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมต่ำ (แต่มีบางข้อของแบบสอบถาม ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง)
3. ร้อยละของจำนวนนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่า มีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูงต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยภายในครอบครัว และหมู่บ้าน

(แต่มีบางข้อของแบบสอบถาม ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมค่าหรือ ไม่มีค่านิยม)

4. รอยละของจำนวนนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่า มีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มที่มีค่านิยมสูงตอบบทบาทการปกครองภายในครอบครัวและหมู่บ้าน (แต่มีบางข้อของแบบสอบถาม ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมค่า) ยกเว้นในเรื่องบทบาทการปกครองของ พ่อแม่ และหมอบีคอกลูกบ้าน ที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 มีการตอบสนองต่อแบบสอบถาม ที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมค่า (แต่มีบางข้อของแบบสอบถาม ที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 หรือบางกลุ่ม มีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูงหรือ ไม่มีค่านิยม)

5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนในการตอบสนองต่อแบบสอบถาม ระยะทางทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า และนักเรียนไทย ที่มีบทบาทของบุคคล 9 คน (หัวหน้าครอบครัวแบบประชาธิปไตย ภรรยาที่เชื่อฟังและทำตามคำสั่งของสามีทุกประการ พี่ชายที่ชอบให้อ่านกับน้องชาย ผู้เยาว์ที่มีความเชื่อว่าเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต้องเป็นประชาธิปไตย หัวหน้าที่นิยมให้อ่านาจนเผด็จการปกครองลูกบ้าน ลูกบ้านที่นิยมใช้หลักเกณฑ์ประชาธิปไตยในการเลือกหัวหน้าหมู่บ้าน หมอบีที่เชื่อว่าตนเองมีอำนาจเหนือชาวบ้านในค่านิยมเชื่อ ลูกที่ไม่พอใจพ่อที่เป็นผู้นำครอบครัวแบบเผด็จการ เด็กสาวที่ยอมทำตามคำสั่งของพ่อแม่หรือพี่ ๆ ทุกประการ) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. ระยะทางทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างตอบบุคคลทั้ง 9 มีดังนี้

6.1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาเผ่าแมว และนักเรียนไทย มีระยะทางทางสังคมไกลที่สุดต่อลูกบ้านที่นิยมใช้หลักเกณฑ์ประชาธิปไตย (บางประการ) ในการเลือกหัวหน้าหมู่บ้านและไกลที่สุดต่อเด็กสาวที่ยอมทำตามคำสั่งของพ่อแม่ หรือพี่ ๆ ทุกประการ

6.2 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาเผ่าลีซอ มีระยะทางทางสังคมไกลที่สุดต่อพี่ชายที่ชอบให้อ่านกับน้องชาย และไกลที่สุดต่อเด็กสาวที่ยอมทำตามคำสั่งของพ่อแม่หรือพี่ ๆ ทุกประการ

6.3 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง มีระยะทางทางสังคมไกลที่สุดต่อลูกที่ไม่พอใจพ่อที่เป็นผู้นำครอบครัวแบบเผด็จการและไกลที่สุดต่อเด็กสาวที่

ยอมทำตามคำสั่งของพ่อแม่หรือที่ ๆ ทุกประการ

ผลของการวิจัยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากแบบสอบถามแบบที่ 1

1.1 ในเรื่องค่านิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยภายในครอบครัวและหมู่บ้าน (ที่แบ่งออกเป็น 6 ค่าน) ระหว่างพ่อกับลูก แม่กับลูก พ่อกับแม่ พี่กับน้อง หัวหน้าหมู่บ้านกับลูกบ้าน และผู้อาวุโสกับผู้น้อยใน รอยตะของ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขา และนักเรียนไทย มีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูงต่อทุก ๆ ค่าน ดังจะเห็นได้จากการตอบสนองต่อคำถามต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1.1. ค่านิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่างพ่อกับลูก กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีรอยตะของจำนวนนักเรียนที่มีการตอบสนองต่อแบบสอบถาม ที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงเป็นส่วนมาก (5 ข้อจาก 6 ข้อ) เช่นพ่อควรส่งเสริมการแสดงออกตามความคิดเห็นของลูก.... แสดงว่าทั้งสองกลุ่มมีค่านิยมต่อลักษณะของพ่อที่ปกครองลูกแบบประชาธิปไตย ซึ่งตรงกับกรวิจัยของ วนิดา ธนสุภาณูเวช¹ ที่สรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าบิดามารดาที่เป็นประชาธิปไตย ควรปกครองบุตรและผู้น้อยด้วยเหตุผล ให้สิทธิและเสรีภาพในการเลือกและตัดสินใจในเรื่องของตนเอง... แต่มีคำถามอยู่ 1 ข้อที่ว่า "ลูกสามารถแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับพ่อได้โดยที่พ่อจะไม่ว่าอะไร" กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเด็กเข้าใจคำว่า "ขัดแย้ง" ไปในทางที่มีความหมายรุนแรง และเป็นความประพฤติที่เห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะปฏิบัติเช่นนั้นต่อพ่อ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนมากจึงเลือกเอาคำตอบที่ว่า "ไม่เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" เป็นส่วนมาก

1.1.2. ค่านิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่างแม่กับลูก กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีรอยตะของจำนวนนักเรียนที่มีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงเป็นส่วนมาก (5 ข้อจาก 6 ข้อ) แต่มีคำถามอยู่ข้อหนึ่งที่ว่า "ลูกสามารถแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับแม่ได้ โดยที่แม่จะไม่ว่าอะไร" ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนอง ที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ตามเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1.1.1.

¹ วนิดา ธนสุภาณูเวช, เรื่องเดิม, หน้า 119.

1.1.3. คำนิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่าง พอกับแม่ ร้อยละของจำนวนนักเรียนมีการตอบสนอง ต่อแบบสอบถามที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง ซึ่ง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความนิยม ที่จะให้พ่อและแม่ใช้การปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่กันและกัน เช่นเวลาจะตัดสินใจปัญหาสำคัญ ๆ ภายในครอบครัว พ่อควรปรึกษาแม่เสียก่อน เป็นต้น ซึ่งมีผลงานวิจัยของอาจารย์ผู้ทำการวิจัย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์² สนับสนุนลักษณะความเป็นประชาธิปไตยดังกล่าวโดยว่า การแก้ไข้ปัญหาในครอบครัวในปัจจุบัน มีแนวโน้มที่จะมีการปรึกษารือกันระหว่างบรรดาสมาชิกของครอบครัวมากขึ้น เหตุที่เป็นเช่น นี้ผู้วิจัยคาดว่าอาจเนื่องมาจากหัวหน้าครอบครัว เริ่มเห็นความสำคัญของสมาชิกในครอบครัว จึงเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหา เพื่อให้ผลของการตัดสินใจเป็นที่พอใจของทุก ๆ ฝ่าย

1.1.4. คำนิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่าง พี่กับน้อง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีร้อยละของการตอบสนองต่อแบบสอบถาม ที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสอง มีความนิยมที่จะให้พี่ปกครองน้องแบบประชาธิปไตย ดังจะเห็น ได้จากตัวอย่างข้อความที่ว่า พี่ที่คิดจะรับฟังความคิดเห็นของน้อง พี่ควรปกครองน้องโดยใช้ เหตุผลมากกว่าการข่มขู่ เป็นต้น สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้ สนับสนุนผลงานวิจัยของคณะอาจารย์ ผู้ทำการวิจัย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์³ ที่ว่า ปัจจุบันผู้ที่เป็ที่มีแนวโน้มที่จะ ยอมรับทั้งเหตุผลของน้อง... เหตุผลประการหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสอง มีการตอบสนองที่แสดง ว่ามีค่านิยมสูง ต่อการปกครองกันนี้คือ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองอาจได้รับการปลูกฝังค่านิยม ด้าน ประชาธิปไตยจากทางบ้านและทางโรงเรียนให้ เห็นความสำคัญและรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น

1.1.5. คำนิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่างหัวหน้าหมู่บ้านกับลูกบ้าน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีร้อยละของการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงว่ามี ค่านิยมสูงต่อหัวหน้าหมู่บ้านที่ปกครองลูกบ้านแบบประชาธิปไตย และลูกบ้านที่เป็นประชาธิปไตย ดังตัวอย่างข้อความที่ว่า ก่อนการตัดสินใจความใด ๆ หัวหน้าหมู่บ้านควรปรึกษาลูกบ้านของ

2 ธรรมศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า 61.

3 ธรรมศาสตร์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

หมู่บ้านเสี้ยกอน ผลจากการวิจัยนี้ตรงกับการศึกษาเกี่ยวกับชาวเขาในภาคเหนือของ ยิง⁴ ที่กล่าวไว้. โดยปกติในการตัดสินใจความหัวหน้าหมู่บ้านจะต้องปรึกษากับผู้อาวุโสเสี้ยกอน... ซึ่งในสังคมไทยเองก็น่าจะเป็นเช่นนี้ เพราะทั้งสังคมชาวเขาและสังคมไทยให้ความเคารพยกย่องต่อผู้อาวุโส เพราะถือว่า ผู้อาวุโสเป็นผู้มีประสบการณ์ และรอบรู้ในปัญหาต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ใด

1.1.6. ค่านิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่าง

ผู้อาวุโสกับผู้ชาย กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีรอยละของการตอบสนองต่อแบบสอบถาม ที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อผู้อาวุโส และผู้ชายที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการอบรมสั่งสอนของครูใหญ่เด็กภูจ๊กโคแยง แสดงเหตุผลของตนได้อย่างเต็มที่ จึงเท่ากับการปลูกฝังค่านิยมของความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เด็ก

จะเห็นว่าผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามแบบที่ 1 ทั้ง 6 คำนด้วยวิธีการหา รอยละของจำนวนนักเรียนในการตอบสนองนั้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีค่านิยมสูงต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยทั้ง 6 ค่าน เว้นแต่บางข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสอง มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ ทั้งที่แสดงในบทที่ 3 แลวนั้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าไม่มีความแตกต่างกันในค่านิยมของนักเรียนไทย และนักเรียนชาวเขา ที่มีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยภายในครอบครัว และหมู่บ้าน

1.2 ค่านิยมต่อบทบาทการปกครองภายในครอบครัว และหมู่บ้าน (ที่แบ่งออกเป็น 7 ค่าน) ของ พ่อตอลูก แม่ตอลูก พ่อคอแม่ พี่ตอลูก หัวหน้าหมู่บ้านตอลูก บาน ผู้อาวุโสต่อผู้ชาย และหมอผีตอลูกบาน รอยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทยมีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูงต่อบทบาทการปกครองด้านต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้จาก การตอบสนองต่อคำถามต่าง ๆ ดังนี้

⁴Young, op. cit., p. 56.

1.2.1. คำนิยมตอบหาทการปกครองของพ่อตอลูก กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขา และนักเรียนไทยมีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงตอบหาทการปกครองของพ่อตอลูก ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ พ่อผู้ที่มีเหตุผล พ่อเป็นผู้รักษาความยุติธรรม และมีอำนาจชี้ขาดในการตัดสินปัญหาครอบครัว พ่อเป็นที่พึ่งของลูกในค่านิยมคำปรึกษาและเป็นผู้นำที่แท้จริงของครอบครัว สำหรับลักษณะของพ่อที่มีอำนาจชี้ขาดในการตัดสินปัญหานั้น สนับสนุนผลงานวิจัยของคณะอาจารย์ผู้ทำการวิจัย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์⁵ ที่สรุปได้ว่าในปัจจุบันอิทธิพลของบิดาซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวยังคงมีอยู่มากในการแก้ปัญหา หรือตัดสินชี้ขาดปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัว สำหรับลักษณะของพ่อที่เป็นผู้นำที่แท้จริงของครอบครัวนั้น ตรงกับค่ากลางของ อานนท์ อากาภิรม⁶ ที่สรุปได้ว่า อำนาจการปกครองภายในครอบครัวของชาวเขานั้นอยู่ในกำมือของหัวหน้าครอบครัว ซึ่งตามปกติได้แก่บิดา

1.2.2. คำนิยมตอบหาทการปกครองของแม่ตอลูก กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทยทั้งสองมีร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงตอบหาทการปกครองของแม่ตอลูกเป็นส่วนใหญ่ (ตอบสนองสูง 8 ข้อจาก 9 ข้อ) ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ แม่เป็นผู้ที่มีเหตุผล เป็นผู้รักษาความยุติธรรม เป็นที่พึ่งของลูกในค่านิยมคำปรึกษา และเป็นผู้นำที่แท้จริงของครอบครัว เป็นต้น สำหรับลักษณะที่ว่าแม่เป็นที่พึ่งของลูกในค่านิยมคำปรึกษานั้นสนับสนุนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนไทยของ วนิกา ธนสุกาญจนเวช⁷ ที่ว่า "...มารดาควรที่จะคอยดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ...." สำหรับการที่ทั้งสองกลุ่มมีค่านิยมสูงต่อข้อความที่ว่า "แม่เป็นผู้นำที่แท้จริงของครอบครัว" นั้นชี้ชัดกับการตอบสนองต่อข้อความที่ 12 ที่ว่า "พ่อเป็นผู้นำที่แท้จริงของครอบครัว" (ที่ทั้งสองกลุ่มมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง เช่นกัน) ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากเด็กไม่ได้อภิปรายหาความหมายของข้อความให้ชัดโดยเฉพาะคำว่าแท้จริง จึงทำให้ผลที่ได้จากการตอบสนองต่อข้อความทั้งสองข้อนี้ชี้ชัดกัน

⁵ ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า 21

⁶ อานนท์ อากาภิรม, สังคมวิทยา (เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2508), หน้า 54.

⁷ วนิกา ธนสุกาญจนเวช, เรื่องเดิม, หน้า 119.

1.2.3. คำนิยมตอบพหุบาทการปกครองของพ่อต่อแม่ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีร้อยละของการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงว่ามีค่านิยมค่าตอบพหุบาทการปกครองของพ่อต่อแม่ (จากข้อความทั้งหมด 8 ข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองต่อข้อความที่แสดงว่ามีค่านิยมค่า 5 ข้อ สูง 3 ข้อ) แสดงให้เห็นว่าเด็กจะมีความชอบหรือพอใจน้อยต่อพ่อที่ชอบให้อ่านาจอแม่ และลงโทษแม่ (หากขัดขืน) ต่อแม่ที่มีอำนาจเหนือพ่อ เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าทั้งสังคมไทย และสังคมชาวเขามีความนิยมที่จะยกย่องชายว่าเป็นผู้นำและหญิงเป็นผู้ตาม สำหรับบทบาทของพ่อและแม่ที่เด็กชอบหรือพึงพอใจมากคือพ่อและแม่ต่างมีความสำคัญต่อครอบครัวพอ ๆ กัน แม่เชื่อฟังพ่อบนอย่างดี เป็นต้น การที่เด็กมีความพอใจต่อลักษณะเช่นนี้อาจเป็นไปได้ที่แม่เด็กจะนิยมให้พ่อเป็นผู้นำแม่ ซึ่งแม่ควรเชื่อฟังก็ตาม แต่แม่ก็มีความสำคัญต่อครอบครัวพอ ๆ กับพ่อ

1.2.4. คำนิยมตอบพหุบาทการปกครองของพี่ต่อน้อง กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทยมีร้อยละของการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงตอบพหุบาทการปกครองของพี่ต่อน้อง (จากข้อความทั้งหมด 8 ข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองสูง 7 ข้อ ค่า 1 ข้อ) ซึ่งแสดงว่า เด็กมีชอบและพอใจมากต่อพี่ที่เป็นคนดี ที่มีคุณธรรมและมีเมตตา เป็นต้น สำหรับบทบาทของพี่ที่เด็กชอบหรือพึงพอใจน้อยก็คือพี่ที่ตามใจน้องทุกอย่าง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก เด็กเห็นว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่ควร

1.2.5. ค่านิยมตอบพหุบาทการปกครองของหัวหน้าหมู่บ้านต่อลูกบ้านกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทย มีร้อยละของการตอบสนองต่อข้อความที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง (จากข้อความทั้งหมด 8 ข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง 7 ข้อ ค่า 1 ข้อ) แสดงว่าเด็กชอบและพอใจมากต่อบทบาทของหัวหน้าหมู่บ้านที่มีอำนาจและได้รับความเคารพจากลูกบ้าน และหัวหน้าหมู่บ้านที่ดูแลและรักษาความสงบภายในหมู่บ้าน ผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการศึกษาของ มนัส ชันพท์บารุง⁸

⁸ มนัส ชันพท์บารุง "การสงเคราะห์ชาวเขาในภาคเหนือของ
คำรวกฎธรชายแดน" (วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2508),
หน้า 54.

ที่ว่า "...หัวหน้าหมู่บ้าน (ชาวเขา) มีหน้าที่รักษาความสงบสุขของประชาชน..." และ
ใกล้เคียงกับคำกล่าวของ กมล สมวิเชียร⁹ ที่ว่า "ผู้ใหญ่บ้านเป็นทั้งพ่อบ้านในทางสังคม
และผู้รักษากฎหมายในระดัพื้นฐานที่สุด..." ส่วนการตอบสนองของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองที่
แสดงให้เห็นว่า มีค่านิยมค่าอยู่ 1 ข้อ ใดแก่คำถามที่ว่า "ก่อนตัดสินใจหัวหน้าหมู่บ้านควร
ปรึกษาหมอนี้ประจำหมู่บ้านเสียก่อน" ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เด็กชอบหรือพึงพอใจน้อยต่อลักษณะ
ดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่าบุคคลที่หัวหน้าหมู่บ้านมักจะขอคำปรึกษาในการตัดสินใจ
คดีคือ ผู้อาวุโส แทนที่จะเป็นหมอนี้ซึ่งมีบทบาทในด้านการรักษาโรคภัยไข้เจ็บกับการคิด
ต่อกับผี...¹⁰

1.2.6. ค่านิยมตอบหาทการปกครองของผู้อาวุโสต่อผู้
เย่าว รอยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทย มีการตอบสนองที่แสดงว่า
มีค่านิยมสูง (จากจำนวน คำถามทั้งหมด 5 ข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองที่แสดง
ว่ามีค่านิยมสูงทั้ง 5 ข้อ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เด็กชอบหรือพอใจผู้อาวุโสมากในลักษณะที่
ว่า ผู้อาวุโสเป็นผู้มีประสบการณ์มาก ผู้อาวุโสเป็นคนดี ผู้อาวุโสเป็นผู้มีความสำคัญต่อหมู่บ้าน
เป็นต้น การที่เด็กมีความนิยมผู้อาวุโสสูงนั้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ ไพบลัย ช่าง-
เรียน¹¹ ที่ว่า "สังคมไทยนิยมยกย่อง ความมีอาวุโสของบุคคล"

1.2.7. ค่านิยมตอบหาทการปกครองของหมอนี้ต่อลูกบ้าน
รอยละของกลุ่มตัวอย่างมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ (จากจำนวนคำถามทั้งหมด 10
ข้อ กลุ่มตัวอย่างมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ 6 ข้อ สูง 4 ข้อ) แสดงว่าเด็กชอบ
หรือพอใจหมอนี้ในลักษณะต่อไปนี้คือ หมอนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถทางคาถาอาคมและ

⁹ กมล สมวิเชียร, เรื่องเดิม, หน้า 31.

¹⁰ Young, *op.cit.*, p. 64.

¹¹ ไพบลัย ช่างเรียน, ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย,
(พระชนก : ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 3.

คิดต่อกับผี โศกโศกี เป็นผู้ที่ถูกบ้านควรรู้ให้ความเชื่อฟังมากกว่าหัวหน้าหมู่บ้าน เป็นคน กาวที่
เด็กชาวเขามีกานิยมตำต่อลักษณะคังกลาวของหมอนี่นั้นซัดกับ คักกลาวของ ภักดี ชมภูมิ่ง¹²
ที่ว่า "หมอนี่เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญ (ต่อลูกบ้าน) ในเรื่องลัทธิความเชื่อถือ" สำหรับ
บทบาทของหมอนี่ที่เด็กชอบและพอใจมากนั้น พอสรุปจากข้อความมาได้ว่า ปัจจุบันแม่หมอนี่จะไม่
มีอิทธิพลต่อลูกบ้านเหมือนแต่ก่อนก็ตามแต่ก็ยังคงได้รับความนิยมเชื่อถือและเป็นที่ยังทางใจอยู่

จะเห็นว่าผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้ง 7 คาน ควบวิธีการหารอยละ
ของจำนวนนักเรียนในการตอบสนองแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขา และนัก
เรียนไทยมีค่านิยมสูง ต่อมหาทำการปกครองของบุคคลสำคัญภายในครอบครัว และหมู่บ้าน
เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบทบาทการปกครองของพ่อคุณแม่ และหมอนี่ต่อลูกบ้าน ที่กลุ่มตัวอย่าง
ทั้งสองมีค่านิยมต่ำ (ยกเว้นบางข้อความที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการตอบสนองที่แสดงว่ามี
ค่านิยมสูงถึงแสดงไว้ในบทที่ 3) อาจกล่าวได้ว่าผลการวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุน
สมมติฐานข้อที่ 1

2. จากแบบสอบถามที่ 1 (ผลจากการตอบสนองของนักเรียนชาวเขาแต่ละ
เผ่า)

2.1. ในเรื่องค่านิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยภายใน
ครอบครัวและหมู่บ้าน (6 คาน) ระหว่างพ่อกับลูก แม่กับลูก พ่อกับแม่ พี่กับน้อง หัวหน้า
หมู่บ้านกับลูกบ้าน และบ่าวสาวกับเขาวัวนั้น รอยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขา มี
การตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูงต่อกันทุก ๆ คาน ถึงแม้จะเห็นได้จากการตอบสนอง
ต่อกานต่าง ๆ ค้างคองไปนี้คือ

2.1.1. รอยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า

¹² ภักดี ชมภูมิ่ง, เรื่องเดิม, หน้า 38.

มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ระหว่างพ่อกับลูก จะเห็นได้จากข้อความทั้งหมด 6 ข้อ นักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อข้อความ (เหมือนกัน) ๓ ข้อ ส่วนอีกข้อหนึ่ง คือข้อ ๑ ที่ลูกสามารถแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับพ่อได้ โดยที่พ่อจะไม่ว่าอะไรนั้น มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่างกัน กล่าวคือ ดิซอมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง ส่วนเผ่าอื่น ๆ คือ แมว เค้า และ ทะเหี๋ยงมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ เหตุที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าตามความเป็นจริง ผู้เป็นพ่อของนักเรียนชาวเขาเผ่าดิซอ อาจจะยอมรับฟังความคิดเห็นของลูกมากกว่าพ่อของนักเรียนชาวเขาเผ่าอื่น ๆ (หากไม่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนคน และความเข้าใจในความหมายของคำว่า "ขัดแย้ง" ของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้)

การที่กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้ามีค่านิยมสูงต่อการปกครองแบบนี้ นั้นแสดงว่าชอบหรือพอใจมากกว่าต่อพ่อที่ปกครองลูกแบบประชาธิปไตย

2.1.2. รอยละของกรุปตัวอย่างนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้ามีการตอบสนองที่แสดงว่า มีค่านิยมสูงต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่างแม่กับลูก กล่าวคือจากจำนวนคำถาม 6 ข้อนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง (เหมือนกัน) 5 ข้อ ส่วนอีกข้อหนึ่งมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมที่แตกต่างกันคือข้อ 22 ที่ว่า ลูกสามารถแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับแม่ได้โดยที่แม่จะไม่ว่าอะไร สำหรับข้อนี้ นักเรียนชาวเขาเผ่าแมว เค้า และ ทะเหี๋ยงมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ ส่วนดิซอ มีการตอบสนองที่แสดงว่าไม่มีค่านิยม

2.1.3. รอยละของกรุปตัวอย่างนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่า มีค่านิยมสูง ต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยระหว่างพ่อกับแม่ (จากจำนวนคำถาม 6 ข้อ นักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่า มีค่านิยมสูงเหมือนกัน 5 ข้อ สำหรับอีกข้อมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่างกัน)

แสดงว่านักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีความชอบหรือพอใจมากต่อพอที่ปกครองแม่ แบบประชาธิปไตย ทั้งตัวอย่างข้อคำถามที่ว่า เวลาจะตัดสินใจปัญหาสำคัญ ๆ ภายในครอบครัวพอของปรึกษากับแม่เสียก่อน และคำถามที่ว่า หากพอทำสิ่งใดไม่ถูกต้อง แม่ควรตักเตือนพอใด สำหรับข้อที่กลุ่มตัวอย่างบางเค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่างกันออกไปคือ ข้อที่ 31 ที่ว่า พอชอบออกคำสั่งให้แม่ทำอย่างโน้นอย่างนี้ นักเรียนชาวเขาเค้าแม่ว ดิซอ และกะเหรี่ยงมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง ส่วนเข่ามีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ ผลที่ได้นั้นผู้วิจัยคาดว่าอาจเนื่องมาจากการที่ผู้ชายเข่า อาจจะแข่งขันกันแข่งในกิจการงานมากกว่าผู้ชายคนอื่น ๆ จึงทำให้มีบทบาทในการสั่งงานแก่ภรรยามากกว่าคนอื่น ๆ

2.1.4. รอยละของจำนวนนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้ามีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ระหว่างที่กับน้อง จากจำนวนคำถาม 7 ข้อ นักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงเหมือนกัน 4 ข้อ ส่วนอีก 3 ข้อ มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่างกัน ที่ต่างกันคือแกขคำถามที่ว่า เมื่อพี่สั่งให้ทำอะไรสิ่งใด น้องก็ควรทำแม่จะไม่เห็นควย และข้อที่ว่า น้องควรมีสติหากกับพี่ เค้าแม่ว ดิซอ และ กะเหรี่ยงมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง แต่เค้าเข่ามีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ ส่วนอีกข้อหนึ่งที่ว่า พี่ควรบังคับน้องใดเสียก่อน เค้าแม่ว เค้า และดิซอ มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง แต่ เค้ากะเหรี่ยงมีการตอบสนองที่แสดงว่าไม่มีค่านิยม

2.1.5. รอยละ ของจำนวนนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง ต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ระหว่างหัวหน้าหมู่บ้านกับลูกบ้าน กล่าวคือ จากคำถาม 5 ข้อ นักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้ามีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงเหมือนกัน 4 ข้อ ส่วนอีกข้อหนึ่งมีการตอบสนองที่แสดงว่า มีค่านิยมต่างกันคือแกขที่ว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมู่บ้านยอมถูกต้องเสมอ ในข้อนี้เค้าแม่ว เค้า และดิซอ มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง แต่ เค้ากะเหรี่ยงมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ

2.1.6. รอยละของจำนวนนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อ การปกครองแบบประชาธิปไตย ระหว่างผู้ใหญ่กับผู้น้อย กล่าวคือจากคำถาม 3 ข้อ นักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เค้ามีการตอบสนองที่แสดง

ว่ามีค่านิยมสูงเหมือนกัน 2 ข้อ ส่วนอีกข้อมีการตอบสนองที่แตกต่างกัน ได้แก่ข้อที่ว่า ในการเลือกตั้งผู้ที่จะเป็นหัวหน้าหมู่บ้านนั้น นายอาวุโสเห็นว่าผู้ใดสมควร ผู้เขาวงก็เห็นสมควรด้วย เฒ่าแมว ดิซอ และ กะเหรียง มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมค่า ทอดักขณะความเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนชาวเขาทั้ง 3 เฒ่านี้ ยกย่องและให้ความช่วยเหลือกับนายอาวุโสมากกว่านักเรียนชาวเขาเฒ่าเขา (ที่มีค่านิยมสูงทอดักขณะความเป็นประชาธิปไตย)

จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามแบบที่ 1 ทั้ง 6 คำนึงที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 กลุ่ม มีรอยละของการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูง ต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยทั้ง 5 คำน ยกเว้นบางข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างเฒ่านี้ มีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมต่ำ หรือไม่มีค่านิยม (ดังที่มีรายละเอียด แสดงไว้ในบทที่ 3) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยนี้ สนับสนุนส่วนหนึ่งของสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ไม่มีความแตกต่างกันในค่านิยมของนักเรียนชาวเขาแต่ละเฒ่าที่มีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ภายในครอบครัวและหมู่บ้าน

2.2 ค่านิยมต่อบทบาทการปกครองภายในครอบครัว และหมู่บ้าน (7 คำน) ของพ่อตอลูก แมตอลูก พ่อทอนแม่ พี่ตอนอง หัวหน้าหมู่บ้านตอลูกบ้าน นายอาวุโสต่อผู้เขาวง และหมอดีตอลูกบ้านนั้น รอยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เฒ่ามีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูง 5 คำน ค่า 2 คำน ดังจะเห็นได้จากคำตอบของทอดักต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1. รอยละของนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เฒ่า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อบทบาทการปกครองของพ่อตอลูก (มีการตอบสนองต่อข้อความทุกขลสูงหมด) แสดงว่านักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เฒ่า มีความชอบหรือพอใจมากต่อ บทบาทการปกครองของพ่อตอลูกคือ พ่อให้ความรักต่อลูกเท่าเทียมกันทุกคน และเมื่อลูกมีปัญหาที่จะไปปรึกษาพ่อ เป็นคน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การปกครองของพ่อตอลูกเป็นไปอย่างดี

2.2.2. รอยละของนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เฒ่า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อบทบาทการปกครอง ของแมตอลูก กล่าวคือจากข้อความทั้งหมด 9 ข้อ ทั้ง 4 เฒ่ามีการตอบสนองสูง 7 ข้อ ส่วนอีก 2 ข้อ มีการตอบสนองต่างกัน ซึ่งพอสรุปผลและอธิบายผลได้ดังนี้คือ นักเรียนทั้ง 4 เฒ่า มีความชอบหรือพอใจมากต่อแม่ที่เป็น

ผู้มีเหตุผล เป็นผู้ที่มีความยุติธรรมและให้ความรักแก่ลูกเท่าเทียมกัน เป็นที่นาถึง เกตุว่า เด็ก
แมวมีค่าในมตาคุณแม่ที่เป็นผู้นำของครอบครัว ซึ่งผลการวิจัยที่สอดคล้องกับคำกล่าวของ
ภักดี ชมภูมิ่ง¹³ ที่ว่า "ในสังคมแมวถือว่าสตรีไม่มีอำนาจในการปกครอง และอยู่ใต้อำนาจ
ของสามี..."

2.2.3 ร้อยละของนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่
แสดงว่ามีค่านิยมค่าตอบแทนการปกครองของพ่อคุณแม่ (มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยม
ค่าเหมือน ๆ กัน 4 ข้อ จากข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ) ในลักษณะที่สรุปได้ดังนี้คือ พ่อที่
ชอบบังคับและลงโทษแม่ที่ไม่ทำตามคำสั่ง และแม่ที่มีอำนาจเหนือพ่อ ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยค้น-
พบฐานว่า เด็กชาวเขาพอใจที่จะให้พ่อเป็นผู้นำของครอบครัว แต่ก็ไม่ควรใช้อำนาจเผด็จ
การกับแม่

2.2.4 ร้อยละของนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่
แสดงว่ามีค่านิยมสูงค่าตอบแทนการปกครองของพ่อตนเอง (จากจำนวนคำถาม 8 ข้อ นักเรียน
ชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง 7 ข้อ) ถึงลักษณะที่สรุปได้ดังนี้คือ
ผู้ที่ดีคือผู้ที่มีความยุติธรรมและมีความเมตตา ที่ควรรักคือแม่หรือพ่อที่หากมองทั่วไปไม่เหมาะสม
ของควรเคารพที่ที่เป็นคนดี นอกจากที่เคารพเพราะมีอายุมากกว่า ที่นักเรียนชาวเขาทั้ง
4 เผ่า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำคือ ข้อคำถามที่ว่า ที่ควรตามใจของทุกอย่าง

2.2.5 ร้อยละของนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่
แสดงว่ามีค่านิยมสูงค่าตอบแทนการปกครองของหัวหน้าหมู่บ้านตลอดจนาย (จากจำนวนคำถาม
8 ข้อ นักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมสูงเหมือนกัน 6 ข้อ)
แสดงว่านักเรียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่าชอบหรือพอใจหัวหน้าหมู่บ้านที่มีอำนาจ หัวหน้าหมู่บ้านที่
รักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน และพอใจดูบ้านที่นิยมเลือกหัวหน้าหมู่บ้านที่มีความ
ยุติธรรมที่มีความเมตตากรุณา และที่มีความกล้าหาญ การที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยคาดว่า เนื่อง
จากหมู่บ้านเป็นสังคมที่มีความสำคัญต่อชาวเขาในแง่ความมั่นคงและความปลอดภัย เด็ก-
ชาวเขาจึงเห็นความสำคัญของการมีผู้นำที่ดี คือมีลักษณะต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น

¹³ ภักดี ชมภูมิ่ง, เรื่องเดิม, หน้า 55.

สำหรับข้อที่นักเขียนชาวเขาบางเผ่ามีการตอบสนองต่างกับโคแกชอคำถามที่ว่า ลูกบ้านเขาร
เชื่อทั้งคำสั่งของหัวหน้าหมู่บ้านทุกประการ เผ่า แมว เข่า และกะเหรี่ยงมีการตอบสนองที่
แสดงว่ามีค่านิยมสูง ส่วนเผ่าอื่นมีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำ

2.2.6 ร้อยละของนักเขียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่ามีการตอบสนองที่
แสดงว่ามีค่านิยมสูงต่อบทบาทการปกครองของผู้นำโคแกชอเข่า (มีการตอบสนองต่อข้อค
ถามที่แสดงว่ามีค่านิยมสูง 4 ข้อ จากข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ) ในลักษณะที่ว่าผู้เข่าควร
เคารพผู้นำโคแกชอ เพราะผู้นำโคแกชอมีอายุมากกว่า เพราะเป็นผู้มีประสบการณ์ เพราะเป็นธรรมเนียม
นิยม แต่ที่สำคัญคือเขาตอบเพราะว่าเป็นปกติ

2.2.7 ร้อยละของนักเขียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่
แสดงว่ามีค่านิยมต่ำต่อบทบาทการปกครองของหมอผีกลุ่บ้าน (จากคำถาม 10 ข้อ นักเขียน
ชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิยมต่ำเหมือน ๆ กัน 5 ข้อ สูงเหมือนกัน
3 ข้อ และมีค่านิยมกลางกัน 2 ข้อ) ซึ่งกล่าวได้ว่านักเขียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีค่านิยมต่ำ
ต่อดัชนีของหมอผี ที่ว่าหมอผีเป็นผู้มีอำนาจมากที่สุดใหมู่บ้าน เป็นผู้ที่ถูกบ้านไม่ควรขัดขึ้น
คำสั่ง เป็นผู้ที่ดีดกกับผีโค เป็นผู้ที่ถูกบ้านเชื่อฟังมากกว่าหัวหน้าหมู่บ้าน และผีโคไม่เชื่อฟัง
คำสั่งหมอผีก็จะได้รับอันตราย สำหรับบทบาทของหมอผีที่นักเขียนชาวเขาทั้ง 4 เผ่ามีการ
ตอบสนองสูง คือ หมอผีเป็นผู้ที่มีความสามารถทางดาราศาสตร์ หมอผีควรเป็นที่ได้รับความ
เชื่อถือจากคนในหมู่บ้าน และมีจุดยืนที่อำนาจของหมอผีที่มีต่อผู้คนในหมู่บ้านลดน้อยลงไป ส่วน
ข้อคำถามที่นักเขียนชาวเขามีการตอบสนองต่างกับ คือ ข้อคำถามที่ว่า ความช่วยเหลือจาก
หมอผีทำให้ท่านสบายใจนั้น นักเขียนชาวเขาเผ่าแมว และเผ่าอื่นมีการตอบสนองที่แสดงว่ามี
ค่านิยมสูง ส่วนเผ่าอื่นมีค่านิยมต่ำ และกะเหรี่ยงไม่มีค่านิยม

จะเห็นว่าผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ 1 ที่เกี่ยวกับบทบาทการ
ปกครองของบุคคลต่าง ๆ ทั้ง 7 คำถามที่กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างนักเขียน
ชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีการตอบสนองที่แสดงให้เห็นว่ามีค่านิยมสูงต่อบทบาทการปกครองของ
บุคคลต่าง ๆ ยกเว้นเพียงบางลักษณะ (ซึ่งเป็นส่วนน้อย) ที่มีการตอบสนองที่แสดงว่ามีค่านิ
ยมต่ำ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าผลการวิจัยนี้ สัมพันธ์ส่วนหนึ่งของสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าไม่
มีความแตกต่างกันในค่านิยมของนักเขียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ (4 เผ่า) ที่มีต่อบทบาทการปก
ครองของบุคคลสำคัญภายในครอบครัวและหมู่บ้าน

3. จากผลการวิเคราะห์ที่ความแปรปรวนของคะแนนการตอบต้นองตอแบบสอบถามระยะทางทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม (นักเรียนชาวเขาเผ่ามั่ว เย้า สีขอกะเหรี่ยง และนักเรียนไทย) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ผลที่ได้ี้เป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านระยะทางทางสังคมของนักเรียนไทยและนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่าที่มีต่อบทบาทของบุคคลสำคัญแต่ละคน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนอยู่ประจำของโรงเรียนที่กมางเคราะห์ เด็กเหล่านี้จึงอยู่รวมกันในสังคมเดียวกันเป็นเวลาประมาณ 5-7 ปี ประกอบกับได้รับการศึกษาหลักสูตรเดียวกัน ที่มีจุดมุ่งหมาย ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย จากสภาพของสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ อาจทำให้เด็กมีวัฒนธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ไททอร์ย์ เกรือแก้ว¹⁴ ที่ว่า "บุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคมเดียวกัน ย่อมมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน หรือร่วมกัน ดังนั้นพฤติกรรมหรือพฤติกกรรมของบุคคลในการพบปะติดต่อกับบุคคลอื่น หรือการปฏิบัติตนในเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่จึงมักจะคล้ายคลึงกัน และมักจะสนใจสนใจในสิ่งหนึ่ง ๆ พฤติกรรมการปฏิบัติ และอุปนิสัยของคนส่วนใหญ่ในสังคมจึงเป็นไปตามสถาบันของสังคมนั้น ๆ คือทุกคนถือปฏิบัติเช่นเดียวกัน เมื่อสมาชิกของสังคมมีความเข้าใจและร่วมวัฒนธรรมกับบุคคลอื่นแล้ว สถาบันของสังคมก็เปรียบเสมือน แบบแผนหรือแบบฉบับที่จะกำหนดแนวทางว่าในเวลาและสถานการณ์เฉพาะอย่างนั้น สังคมหวังที่จะให้เขาประพฤติตัวเช่นใด อย่างไร"

¹⁴ ไททอร์ย์ เกรือแก้ว, ลักษณะของสังคมไทย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เคื่องพิมพ์เมือง, 2513), หน้า 85-6.